

Onyshchenko A.O., Tsereniuk A.M., Akimov A.V., Khvatova M.A. History, contemporaneity and directions of improving the productivity of the Ukrainian Meaty breed

It has been done the analysis of the history of creating the Ukrainian Meaty breed of pigs, modern state for this breed in the context of the breeding farms. It was identified directions of further selection and breeding work with breed. It was determined the fact that as a result of considerable work of a large number of scientist and practitioners was created the independent competitive and high-productive for the time breed with branched genealogical structure. The current situation of the breeding base on breed requires the involvement of urgent measures aimed at not only the preservation of unique breed, but also improve the genetic potential of productivity in its three types. Further selection and breeding work with the Ukrainian Meaty breed would be aimed to preserve the genofund, improving the productive qualities of animals, the extension of genealogical structure, introducing a set of measures concerning modern methods of the estimating pedigree value of pigs.

Key words: pigs, breeds, the Ukrainian Meaty, genetic potential, productivity.

УДК 636.082.2

ГЕНЕЗИС ЕКСТЕР'ЄРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЧЕРВОНОЇ БІЛОПОЯСОЇ ПОРОДИ М'ЯСНИХ СВИНЕЙ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Сусол Р. Л., доктор сільськогосподарських наук

Ткаченко І. Є., здобувач

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

r.susol@ukr.net

Не дивлячись на високі показники продуктивності свиней ЧБПП, останнім часом племінне поголів'я свиней усіх вітчизняних порід м'ясного напрямку відзначається тенденцією до скорочення за рахунок підвищеного попиту на м'ясні породи свиней зарубіжного походження, що на нашу думку є «не коректним явищем», оскільки нівелює багаторічну працю по створенню цих порід вітчизняними селекціонерами, вченими та виробничниками. Крім того, дані породи володіють відмінними адаптивними здібностями до кліматичних та технологічних умов вітчизняних господарств.

Мета роботи полягала у визначенні генезису екстер'єрних особливостей, продуктивних ознак червоної білопоясої породи м'ясних свиней популяції Одеського регіону за 20-ти річний період її розвитку (1995-2015 рр.).

Дослідження проведено протягом 1995-2015 рр. на поголів'ї свиней червонопоясої спеціалізованої лінії (1995-2006 рр.) та червоної білопоясої породи м'ясних свиней (2007-2015 рр.) в умовах племінних підприємств по розведенню свиней цього генотипу – радгосп «Гвардійський» Комінтернівського району, ТОВ «Авангард-Д» Овідіопольського району, СФГ «Барвінок» Білгород-Дністровського району Одеської області. Екстер'єр свиней оцінювали методом взяття основних промірів тіла свиней, визначення індексів тілобудови за загальноприйнятим у свинарстві методиками [13]. Екстер'єр свиней вивчали в розрізі 3-ох генерацій: I генерація або вихідна – тварини 1995 року народження, II генерація – тварини 2005 року народження, III генерація – тварини 2015 року народження.

У результаті багаторічної селекційної роботи з племінними стадами ЧБПП за проаналізований період (1995–2015 рр.) одержані результати, які вказують на те, що екстер'єр свиней ЧБПП популяції Одеського регіону змінився у більш м'ясному напрямку продуктивності. Кнури і свиноматки основного стада набули децю полегшеного типу, що виявляється у тенденції до меншої живої маси та у підвищеній довжині тулуба у тварин останніх генерацій. Молодняк свиней II і III генерації мав більш розтягнутий тулуб, більш яскраво виражений окіст. Крім того, у тварин цих генерацій встановлено тенденцію до збільшення індексів широкогрудості, високоногості, костистості та тенденцію до зменшення індексу збитості.

Ключові слова: свині, екстер'єр, генерація, ЧБПП, генезис, селекція.

Галузь свинарства була і є найбільш перспективною у вирішенні м'ясної проблеми у тваринництві. Значна увага при цьому надається підвищенню продуктивності тварин за рахунок селекційного процесу [3, 12, 15, 16].

У зв'язку з вимогами часу до виробництва високоякісної та дешевої продукції за останні десятиріччя в нашій країні створені м'ясні генотипи свиней: українська м'ясна і полтавська м'ясні породи, внутрішньопородні й заводські типи у великій білій породі та породі дюрок [5, 14], які здатні задовольнити попит населення в продукції свинарства і послабити тиск імпорту на вітчизняний ринок племінних свиней. В цьому плані важливе місце відводиться вітчизняному селекційному досягненню – червоній білопоясній породі м'ясних свиней (ЧБПП).

На протязі селекційного процесу рядом вчених і провідних фахівців – Рибалка В. П., Баньковським Б. В., Агаповою Є. М., Бугаєвським В. М., Нагаєвичем В. М., Лісним В. А. та ін. [9] отримано показники за результатами численних науково-господарських дослідів високих відгодівельних та м'ясних якостей молодняку свиней ЧБПП. При цьому вік досягнення живої маси 100 кг складав 170...176 днів, середньодобовий приріст – 800...846 г, витрати корму на 1 кг приросту – 3,48 – 3,52 корм. од., товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців – 25,1 мм, площа «м'язового вічка» – 32,7 см², вихід м'яса в туші – 61,0...62,0%, що відповідає цільовому стандарту даної породи. Встановлено позитивний вплив використання кнурів червоної білопоясої породи в поєднанні з матками різних порід і породностей.

Не дивлячись на високі показники продуктивності свиней, останнім часом племінне поголів'я свиней усіх вітчизняних порід м'ясного напрямку (української та полтавської м'ясних, червоної білопоясої породи м'ясних свиней) відзначається тенденцією до скорочення за рахунок підвищеного попиту на м'ясні породи свиней зарубіжного походження, що на нашу думку є «не коректним явищем», оскільки нівелює багаторічну працю щодо створення цих порід вітчизняними селекціонерами, вченими та виробниками. Крім того, дані породи володіють відмінними адаптивними здібностями до кліматичних та технологічних умов різних господарств України.

При створенні ЧБПП була поставлена задача виведення вітчизняного м'ясного генотипу свиней з характерними екстер'єрними та продуктивними ознаками [8, 9].

При селекції свиней важливого значення надають оцінці екстер'єру при вивченні онтогенезу тварин навіть на сучасному етапі розвитку селекції як науки, оскільки екстер'єр є одним з перших критеріїв відбору тварин у бажаному напрямку [5, 11, 12].

Дослідженнями вітчизняних вчених [1, 2, 4, 11] встановлено, що умови зовнішнього середовища впливають на лінійні проміри тварин значно менше, ніж на живу масу і, що за лінійними промірами значно краще та більш об'єктивно можна оцінити спадкову здатність сільськогосподарських тварин до росту, ніж за живою масою, тому

вивчення екстер'єрних показників у динаміці розвитку сучасних популяцій свиней є актуальним питанням.

Мета роботи полягала у визначенні генезису екстер'єрних особливостей, продуктивних ознак червоної білопоясої породи м'ясних свиней популяції Одеського регіону за 20-ти річний період її розвитку (1995-2015 рр.).

Матеріал та методи досліджень. Дослідження проведено протягом 1995-2015 рр. на поголів'ї свиней червонопоясої спеціалізованої лінії (1995-2006 рр.) та червоної білопоясої породи м'ясних свиней (2007-2015 рр.) в умовах племінних підприємств по розведенню свиней цього генотипу – радгосп «Гвардійський» Комінтернівського району, ТОВ «Авангард-Д» Овідіопольського району, СФГ «Барвінок» Білгород-Дністровського району Одеської області. Екстер'єр свиней оцінювали методом взяття основних промірів тіла свиней, визначення індексів тілобудови за загальноприйнятим у свинарстві методиками [13]. Екстер'єр свиней вивчали в розрізі 3-ох генерацій: I генерація або вихідна – тварини 1995 року народження, II генерація – тварини 2005 року народження, III генерація – тварини 2015 року народження.

Тип годівлі свиней різних статевовікових груп був концентратний згідно існуючих норм годівлі [6] та з урахуванням кормових особливостей південного регіону.

Одержані результати опрацьовані методами варіаційної статистики [7].

Результати й обговорення. Генезис екстер'єрних особливостей свиноматок і кнурів основного стада за проаналізований період вивчали за динамікою живої маси та довжини тулуба як основних показників розвитку тварин основного стада (рис. 1, 2). Одержані результати чітко вказують на те, що за проаналізований період простежується тенденція до зменшення показника живої маси як свиноматок так і кнурів відповідно з 190 до 183 кг (свиноматки у віці до 18 міс.) та з 219 до 181 кг (кнури у віці 12 міс.). При цьому за довжиною тулуба навпаки простежується тенденція до збільшення даного показника у тварин основного стада у динаміці років відповідно з 154 см до 167 см (свиноматки) та з 162 см до 164 см (кнури).

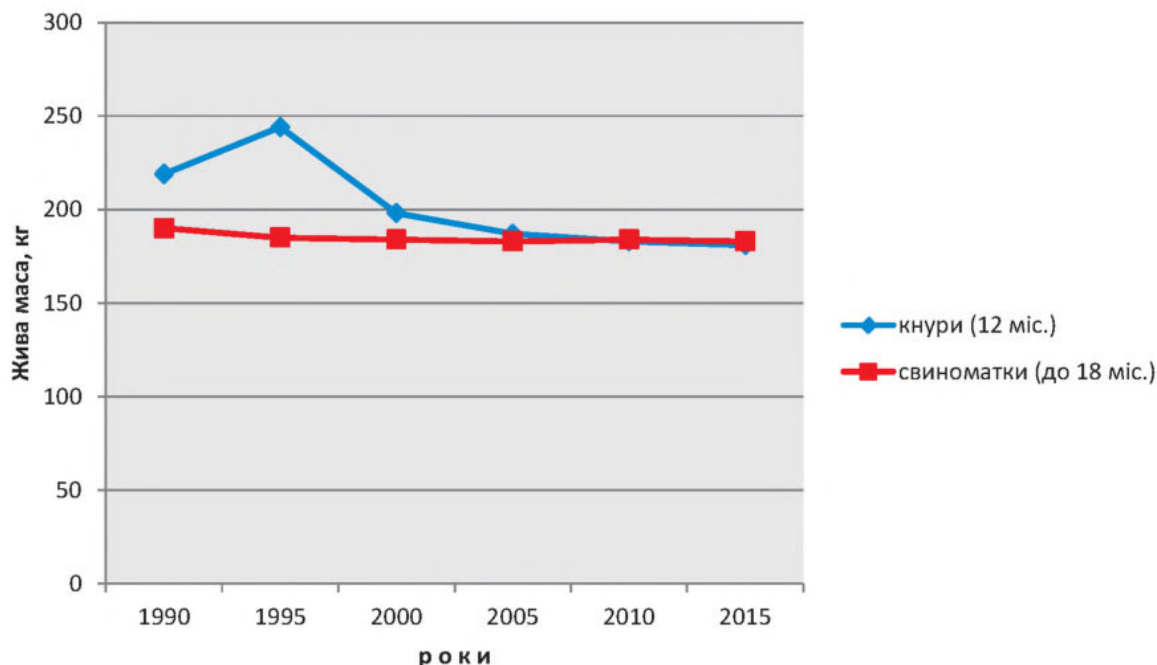

Рис. 1. Жива маса кнурів і свиноматок за роками

У цілому одержані зміни у динаміці проаналізованого періоду (1990-2015 рр.) вказують на те, що екстер'єр свиноматок і кнурів основного стада ЧБПП популяції Одеського регіону змінюється у більш м'ясному напрямі продуктивності. Тварини набули

дещо полегшеного типу, що виявляється у меншій живій масі та підвищеній довжині тулубу у тварин останніх генерацій. Особливо чітко це простежується на етапі роботи з породою (2005-2015 рр.), що пояснюється застосуванням методу «відновлення крові» і використанням на свиноматках ЧБПП популяції Одеського регіону кнурів породи дюрорк, п'єтрен з метою підвищення м'ясних ознак популяції та підвищення конкурентоспроможності свиней даної вітчизняної породи на ринку племінного поголів'я України.

Динаміка промірів тіла та індексів тілобудови у молодняку свиней ЧБПП різних генерацій представлена у таблиці 1, аналіз даних якої доводить, що в результаті проведеної селекційної роботи в цілому встановлено покращені показники промірів та індексів тілобудови у молодняку свиней ЧБПП останніх генерацій.

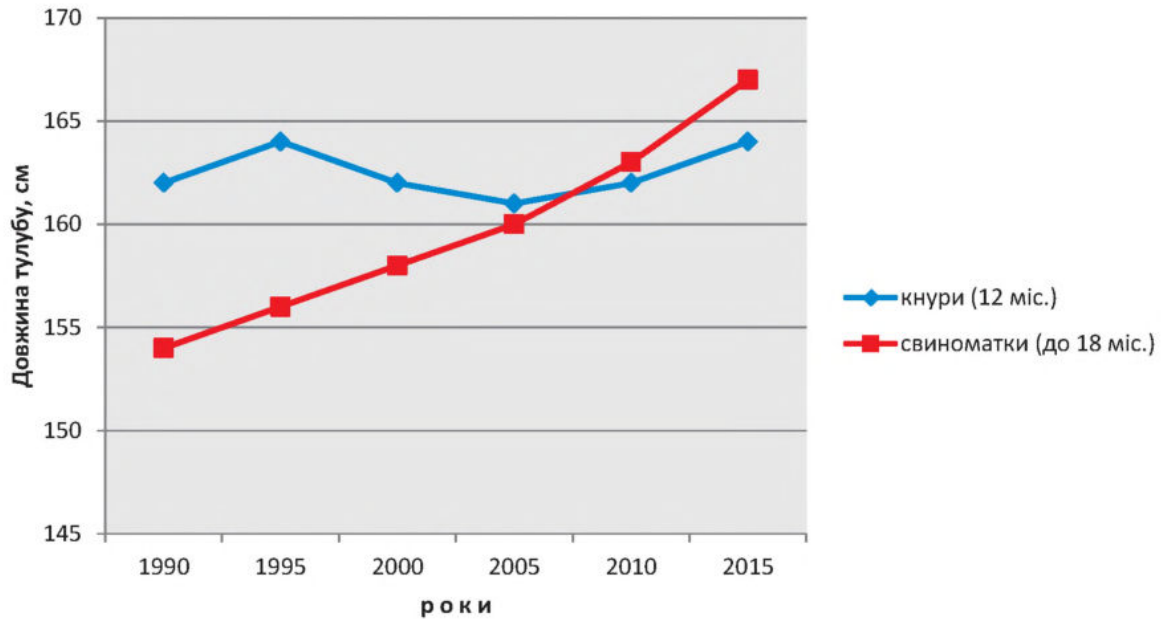

Рис. 2. Довжина тулуба кнурів і свиноматок за роками

Особливо яскраво ці зміни характерні для молодняку III генерації, при формування якої використовувався метод «прилиття крові» порід дюрорк, п'єтрен. Одержані зміни екстер'єрних особливостей (довжина тулуба, обхват п'ястка, напівобхват заду, індексів розтягнутості, костистості, м'ясності) притаманні саме більш м'ясним генотипам, характеризують кращу виразність м'ясних форм та свідчить про позитивну динаміку змін свиней ЧБПП популяції півдня України в м'ясному напрямі продуктивності.

При аналізі показників розвитку поросят у віці 2 місяців була в цілому виявлена статистично вірогідна різниця між молодняком вихідної і наступних генерацій за промірами ширини грудей, обхвату п'ястка і напівобхвату заду (табл. 1). У віці 2-ох міс. у поросят III генерації ширина грудей становила 16,4 см, що більше на 1,0 см або 6,5% ($P \geq 0,95$) аналогічного показника у поросят вихідної генерації; відповідна перевага за обхватом п'ястка встановлена на 0,8 см, або 7,0% ($P \geq 0,95$). За показником напівобхвату заду, який також був більше у молодняку III генерації на 3,4 см або на 7,0% ($P \geq 0,999$), що свідчить про суттєво краще виражений розвиток окостів. За показником довжини тулуба у тварин III генерації встановлено лише тенденцію до переваги (оскільки різниця статистично не вірогідна) над вихідною та II генераціями. Проте у 4-х та 6-ти місячному віці ця різниця між вихідною, II та III генераціями була вже статистично вірогідною ($P \geq 0,95$; $P \geq 0,999$, за винятком II генерації у 6 міс.). Так, молодняк II генерації у 4 міс. віці переважав за довжиною тулубу аналогів вихідної генерації на 2,4 см або 2,7% ($P \geq 0,95$). У цьому ж віці молодняк III генерації за показником довжини ту-

лубу мав перевагу на 3,1 см або 3,5% ($P \geq 0,95$), а за показником напівобхвату заду – на 5,3 см або 8,9% ($P \geq 0,999$) в порівнянні з аналогами вихідної генерації.

1. Лінійні проміри молодняку свиней різних генерацій, см

Генерація	Роки народження	Проміри						
		Довжина Тулуба	Обхват грудей	Висота в холці	Глибина грудей	Ширина грудей	Обхват п'ястка	Напівобхват заду
2 місяці								
I	1995	76,8± ±0,50	63,6± ±0,84	35,6± ±0,47	20,4± ±0,33	15,4± ±0,38	11,4± ±0,24	48,6± ±0,49
II	2005	76,6± ±0,82	63,1± ±0,59	35,9± ±1,87	19,7± ±0,21	15,9± ±0,16	12,1± ±0,28	49,4± ±0,61
III	2015	77,3± ±0,47	63,2± ±0,30	36,0± ±1,23	19,2± ±0,34*	16,4± ±0,22*	12,2± ±0,18*	52,0± ±0,46***
4 місяці								
I	1995	89,5± ±0,68	73,6± ±1,40	51,0± ±0,84	22,8± ±0,59	19,9± ±0,60	13,4± ±0,14	59,4± ±0,81
II	2005	91,9± ±0,80*	74,6± ±0,62	54,0± ±2,14	24,1± ±0,40	18,3± ±0,28*	13,8± ±0,19	60,6± ±0,84
III	2015	92,6± ±1,16*	74,8± ±1,60	53,9± ±1,56	22,4± ±0,46	18,3± ±0,36*	13,6± ±0,19	64,7± ±0,79***
6 місяців								
I	1995	113,4± ±0,89	100,8± ±1,82	65,5± ±1,09	35,4± ±0,81	26,1± ±0,99	15,5± ±0,21	70,3± ±0,87
II	2005	115,6± ±0,65	101,9± ±1,46	65,2± ±1,45	34,2± ±0,35	27,9± ±0,59	16,1± ±0,49	72,3± ±1,04
III	2015	118,7± ±0,86***	104,3± ±0,99	65,3± ±0,63	36,6± ±0,26	28,2± ±0,99	16,5± ±0,21**	76,7± ±1,11***

Примітки (тут і далі): * – $p > 0,95$; ** $p > 0,99$; *** $p > 999$

У віці 6 місяців виявлена статистично вірогідна різниця за довжиною тулуба на 5,3 см або 4,0% ($P \geq 0,999$), а за показником обхвату п'ястка встановлена перевага на 1,0 см або 6,5% ($P \geq 0,99$) і за показником напівобхвату заду – на 6,4 см або 9,1% ($P \geq 0,999$) відповідно між молодняком вихідної та III генерації.

За такими показниками, як обхват грудей, висота в холці, глибина грудей і ширина грудей статистично вірогідної різниці між тваринами різних генерацій не встановлено, лише тенденцію до переваги, яка носила різноплановий характер залежно від віку та генерації.

Слід відмітити, що за віковий період з 2 до 6-ти місячного віку довжина тулуба у підсвинків вихідної генерації збільшилась на 36,6 см або на 47,6%, у підсвинків II генерації 2005 року народження – на 39,0 см або на 50,9% і III генерації 2015 року народження на 41,4 см або на 53,5%, що свідчить про більш інтенсивний ріст у підсвинків II-III генерацій у довжину. Це можна розглядати як результат ефективної спрямованої селекційної роботи із свиньми даної популяції.

За цей же період показник напівобхвату заду збільшився у тварин вихідної генерації на 21,7 см або 44,7%, II і III генерації – на 22,9 (46,4%) і 24,7 (47,5%) відповідно.

Аналізуючи показник обхвату п'ястка з 2 до 6-міс. віку, було встановлено збільшення цього показника на 4,1 см або 36,0% у молодняка вихідної генерації та на 4,0 см (33,0%) і 4,3 см (35,2%) він збільшився у молодняка свиней II-III генерацій відповідно.

Загальновідомо, що проміри не завжди дають об'єктивну оцінку тілобудови, а тому, для більш повної оцінки пропорцій будови тіла тварин, були розраховані індекси тілобудови і м'ясності (індекс Грегорі). Індекси тілобудови піддослідних свиней різних генерацій свиней ЧБПІ наведені у таблиці 2.

2. Індекси тілобудови піддослідних свиней різних генерацій

Генерація	Розтяг-Нутості	Зби-Тості	Масив-Ності	Костис-Тості	Глибо-когру-дості	Широ-когру-дості	Висо-коно-гості	М'яс-ності
2 місяці								
I	215,7± ±2,37	82,8± ±1,12	178,7± ±1,81	32,0± ±0,70	57,3± ±0,96	75,5± ±2,34	157,3± ±0,96	136,6 ± ± 1,34
II	213,4± ±7,93	82,4± ±0,61	175,8± ±6,22	33,7± ±1,14	54,9± ±1,59	80,7± ±1,31	154,9± ±1,58	137,6 ± ± 1,28
III	214,7± ±4,80	81,8± ±0,34	175,6± ±4,27	33,9± ±0,82	53,3± ±1,84	85,4± ±1,48**	153,3± ±1,85	144,4± ±1,32***
4 місяці								
I	168,9± ±3,08	82,2± ±1,46	138,9± ±3,70	25,3± ±0,38	43,0± ±1,29	87,3± ±2,55	143,0± ±2,0	112,1± ± 0,98
II	170,2± ±5,71	81,2± ±0,85	138,1± ±5,07	25,6± ±0,86	44,6± ±2,38	75,9± ±1,42***	144,6± ±1,64	112,2± ±1,21
III	171,8± ±3,76	80,8± ±1,58	138,8± ±4,23	25,2± ±0,85	41,6± ±1,72	81,7± ±2,13	141,6± ±1,22	120,0± ±1,12***
6 місяців								
I	173,1± ±1,67	88,9± ±0,90	153,9± ±1,79	23,7± ±0,35	54,0± ±1,08	73,7± ±2,87	154,0± ±1,07	107,3± ± 1,24
II	177,3± ±3,45	88,1± ±1,07	156,3± ±4,04	24,7± ±0,84	52,5± ±1,81	81,6± ±2,35*	152,5± ±0,77	110,9± ±1,36
III	181,8± ±0,95***	87,9± ±0,61	159,7± ±1,46*	25,3± ±0,22***	56,0± ±0,30	77,0± ±0,41	156,0± ±1,26	117,5± ±1,44***

Аналіз одержаних результатів показав, що у 2-місячному віці статистично вірогідна перевага була встановлена у молодняку III генерації за індексом широкогрудості на 13,1% ($P \geq 0,99$) та індексом м'ясності на 5,7% ($P \geq 0,999$).

У 4-х місячному віці тварини III генерації мали більший індекс м'ясності на 7,0% ($P \geq 0,999$) порівняно з аналогами вихідної генерації.

У 6-ти місячному віці молодняк свиней III генерації мав більший індекс розтягнутості на 5,0% ($P \geq 0,999$), індекс костистості на 6,8% ($P \geq 0,999$), індекс м'ясності на 9,5% ($P \geq 0,999$).

Таким чином, аналізуючи екстер'єрні особливості піддослідних свиней з використанням індексів тілобудови можна відзначити, що свині II і III генерацій мали більш розтягнутий тулуб, більш яскраво виражений окіст. Крім того, встановлено тенденцію до збільшення індексів широкогрудості, високоногості, костистості та тенденцію до зменшення індексів збитості. Одержані результати за індексами тілобудови відповідають екстер'єрним ознакам м'ясного напрямку продуктивності свиней, одержаного в

результаті спрямованої селекційної роботи з популяцією свиней ЧБПП в умовах півдня України протягом 20-ти річного періоду (1995-2015 рр.) та використання методу «відновлення крові» порід дюрк, п'єтрен (2010-2015 рр.).

Висновки.

1. У результаті багаторічної селекційної роботи з племінними стадами ЧБПП за проаналізований період (1995-2015 рр.) одержані результати, які вказують на те, що екстер'єр свиней ЧБПП популяції Одеського регіону змінився у більш м'ясному напрямку продуктивності.

2. Кнури і свиноматки основного стада набули дещо полегшеного типу, що проявилось у тенденції до меншої живої маси та у підвищеній довжині тулуба у тварин останніх генерацій.

3. Молодняк свиней II і III генерацій мав більш розтягнутий тулуб, більш яскраво виражений окіст. Крім того, у тварин цих генерацій встановлено тенденцію до збільшення індексів широкогрудості, високоногості, костистості та тенденцію до зменшення індексу збитості.

Перспективи подальших досліджень. У наступних статтях будуть викладені результати селекційної роботи за період 1995-2015 рр. з ЧБПП в умовах Одеської області за відгодівельними та м'ясними ознаками молодняку.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Агапова Є. М. Розвиток теорії породотворчого процесу в тваринництві / Є. М. Агапова // Аграрний вісник Причорномор'я: зб. наук. пр./ ОДАУ. – Одеса, 2001. – Вип.4(14). – С. 6-14.

2. Кисловский Д. А. Избр. сочинения / Д. А. Кисловский. – М.: Колос, 1965. – 536 с.

3. Коваленко В. П. Генетико-математичні методи контролю і управління селекційними процесами у тваринництві / В. П. Коваленко, Т. І. Нежлукченко, С. Я. Плоткін // Таврійський наук. вісн. [зб. наук. пр.]. – Херсон, 2001. – Вип. 20. – С. 55–65.

4. Кононенко Н. В. Методические аспекты учения М. Ф. Иванова и их развитие в селекции красного степного скота / Н. В. Кононенко // Матеріали Міжнар. конф. [“Розвиток наукової спадщини акад. М. Ф. Іванова щодо породоутворення та селекції сільськогосподарських тварин”, присв. 125-річчю від дня народ. М. Ф. Іванова]. – К.: Асоціація Україна, 1996. – С. 57–60.

5. М'ясні генотипи свиней південного регіону України / [В. С. Тоніха, Р. О. Трибрат, С. І. Луговий та ін.]. – Миколаїв: МДАУ, 2008. – 350 с.

6. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: довідник.- [Г. В. Проваторов, В. І. Ладика, Л. В. Бондарчук та ін.]. – Суми.: ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2007. – 488 с.

7. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256 с.

8. Рыбалко В. П. Теоретические основы и практические результаты по созданию новой популяции свиней / В. П. Рыбалко, Е. М. Агапова // Вісник аграрної науки Причорномор'я: зб. наук. пр./ Миколаївський аграрний ун-т. – Миколаїв, 2002. – №3(17). – С. 25.

9. Рыбалко В. П. Сучасний стан та перспективи удосконалення і використання свиней червоної білопоясої породи/ В. П. Рыбалко // Свинарство:міжвід. наук зб. –Полтава, 2014.- Вип. 65. –С. 53-58.

10. Селекция на мясность: качество продукции и стрессустойчивость свиней: учеб. пособ. / [Г. В. Максимов, В. Н. Василенко, В. Г. Максимов, А. Г. Максимов]. – Ростов-на-Дону: Ростиздат, 2003. – 352 с.

11. Селекція сільськогосподарських тварин / [Смирнов В. С. Биотехнология свиноводства/ В. С. Смирнов, В. В. Горин, И. П. Шейко. – Мн.: Ураджай, 1993. – 229 с.
12. Сучасні методи досліджень у свинарстві / [В. П. Рибалко, М. Д. Березовський, Г. А. Богданов та ін.]. – Полтава: ІС УААН, 2005. – 228 с.
13. *Tonixa* В. С. Нове селекційне досягнення – внутріпородний тип свиней породи дюрок «Степной»/ В. С. *Tonixa*// Вісник аграрної науки Причорномор'я: зб. наук. пр./ Миколаївський державний аграрний ун-т. – Миколаїв, 2007. – Вип. 1(39). – С. 149-154.
14. Халак В. І. Якісний склад найдовшого м'язу спини та підшкірного сала молодняку свиней різних генотипів / В. І. Халак // Аграрний вісник Причорномор'я: зб. наук. пр./ ОДАУ. – Одеса, 2009. – Вип. 50. – С. 85-90.
15. Хохлов А. М. Генетический мониторинг доместикации свиней/ А. М. Хохлов. – Х.: Эспада, 2004. – 126 с.

REFERENCES

1. Agapova Je. M. 2001. Rozvytok teorii' porodotvorchogo procesu v tvarynnyctvi – Development of theory of breeding process in animal husbandry. Odesa, ODAU., 2001. P. 6-14. (in Ukrainian).
2. Kislovskiy D. A. 1965. Izbr. Sochineniya – Select Compositions. Moskov.: Kolos, 536 (in Russian).
3. Kovalenko V. P., Nezhlukchenko T. I, Plotkin S. Ja. 2001. Genetyko-matematychni metody kontrolju i upravlinnja selekciynomy procesamy u tvarynnyctvi – Genetics and mathematical methods of control and management of selective processes in animal husbandry. Herson, P. 55–65. (in Ukrainian).
4. Kononenko N. V. 1996. Metodycheskye aspekty uchenyja M. F. Yvanova y yh razvytye v selekcyu krasnogo stepnogo skota – Methodical aspects of studies of M.F. Ivanov and their development in the selection of Red Steppe cattle. Kiev.: Asociacija Ukrai'na, 1996. – S. 57–60. (in Russian).
5. Topiha V. S., Trybrat R. O., Lugovyj S. I.. 2008. M'jasni genotypy svynej pivdenного regionu Ukrai'ny – Meat genotypes of pigs of south region of Ukraine. Mykolai'v: MDAU, 350 (in Ukrainian).
6. Provatorov G. V., Ladyka V. I., Bondarchuk L. V. 2007. Normy godivli, raciony i pozhyvnist' kormiv dlja riznyh vydiv sil's'kogospodars'kyh tvaryn: dovidnyk – Norms of feeding, rations and food value of feed for the different types of agricultural animals : reference book. Sumy.: TOV «VTD «Universytets'ka knyga», 488. (in Ukrainian).
7. Plohinskij N. A. 1969. Rukovodstvo po biometrii dlja zootehnikov – Biometrics guide for livestock specialists. Moskov: Kolos, 256 (in Russian).
8. Rybalko V. P., Agapova E. M. 2002. Teoreticheskie osnovy i prakticheskie rezul'taty po sozdaniju novej populjacii svinej – Theoretical bases and practical results on creation of a new population of pigs. Mikolaiv: Mikolaivs'kij agrarnij un-t, P. 25. (in Ukrainian).
9. Rybalko V. P. 2014. Suchasnij stan ta perspektivi udoskonalennja i vikoristannja svinej chervonoï bilopojasoï porodi – Modern state and perspectives for improvement and using pigs of Red White Belt breed. Poltava, P. 53-58. (in Ukrainian).
10. Maksimov G. V., Vasilenko V. N., Maksimov V. G., Maksimov A. G.. 2003. Selekcija na mjasnost': kachestvo produkcii i stressustojchivost' svinej: ucheb. Posob – Selection for meat: quality of products and stress resistance of pigs: a textbook. Rostov-na-Donu: Rostizdat, 352. (in Russian).
11. Mel'nik U.F., Kovalenko V.P., Ugnivenko A.M.. 2008. Selekcija sil's'kogospodars'kih tvarin – Breeding livestock. Kiev: Intas, 445. (in Ukrainian).
12. Smirnov V. S., Gorin V. V., Shejko I. P. 1993. Biotehnologija svinovodstva – Biotechnology of pig breeding. Minsk: Uradzhaj, 229 (in Russian).

13. Ribalko V. P., Berezovs'kij M. D., Bogdanov G. A.. 2005. Suchasni metodiki doslidzhen' u svinarstvi – Modern methods of research in pig breeding. Poltava : IS UAAN, 228 (in Ukrainian).

14. Topiha V. S. 2007. Nove selekciyne dosjagnennja – vnutriporodnij tip svinej porodi djurok «Stepnoj» – New selection achievement – inside the breed type of pigs Duroc “Stepnoy”. Mikolaïv, P. 149-154 (in Ukrainian).

15. Halak V. I. 2009. Jakisnij sklad najdovshogo m'jazu spini ta pidshkirnogo sala molodnjaku svinej riznih genotipiv – Qualitative composition of the longest back muscle and subcutaneous fat of young pigs of different genotypes. Odesa, ODAU – P.85-90 (in Ukrainian).

16. Hohlov A. M. 2004. Geneticheskij monitoring domestikacii svinej – Genetic monitoring of pigs domestication. Harkiv, Jespada, 126 (in Russian).

Сусол Р. Л., Ткаченко И. Е. Генезис экстерьерных особенностей красной бело-поясой породы мясных свиней в условиях юга Украины

Не смотря на высокие показатели продуктивности свиней красной бело-поясой породы мясных свиней, в последнее время племенное поголовье свиней всех отечественных пород мясного направления отличается тенденцией к сокращению за счет повышенного спроса на мясные породы свиней зарубежного происхождения, что по нашему мнению является «некорректным явлением», так как нивелирует многолетнюю работу по созданию этих пород отечественными селекционерами, учеными и производителями. Кроме того, данные породы обладают отличными адаптационными способностями к климатическим и технологическим условиям Украины.

Цель работы заключалась в определении генезиса экстерьерных особенностей, продуктивных качеств красной бело-поясой породы мясных свиней популяции Одесского региона за 20-ти летний период ее развития (1995-2015 гг.).

Исследования проведены в течение 1995-2015 гг. на поголовье свиней червонной бело-поясой специализированной линии (1995-2006 гг.) и красной бело-поясой породы мясных свиней (2007-2015 гг.) в условиях племенных предприятий по разведению свиней этого генотипа – совхоз «Гвардейский» Коминтерновского района, ООО «Авангард-Д» Овидиопольского района, КФХ «Барвинок» Белгород-Днестровского района Одесской области. Экстерьер свиней оценивали методом взятия основных промеров тела свиней, определения индексов телосложения по общепринятым в свиноводстве методикам. Экстерьер свиней изучали в разрезе 3-х генераций: I генерация или исходная – животные 1995 года рождения, II генерация – животные 2005 года рождения, III генерация – животные 2015 года рождения.

В результате многолетней селекционной работы с племенными стадами красной бело-поясой породы мясных свиней за проанализированный период (1995-2015 гг.) полученные результаты, которые указывают на то, что экстерьер свиней красной бело-поясой породы популяции Одесского региона изменился в более мясном направлении продуктивности. Хряки и свиноматки основного стада стали более облегченного типа, который проявляется в тенденции к уменьшению живой массы и в повышенной длине туловища у животных последних генераций. Молодняк свиней II и III генераций имел более растянутое туловище, более ярко выраженный окорок. Кроме того, у животных этих генераций установлена тенденция к увеличению индексов широкогрудости, высоконогости, костистости и тенденцию к уменьшению индекса сбитости.

Ключевые слова: свиньи, экстерьер, генерация, красная бело-поясая порода мясных свиней, генезис, селекция.

Susol R.L., Tkachenko I.Ye. Genesis of exterior peculiarities of the Red White belted breed of meaty pigs at conditions of the south of Ukraine

Despite the high productive indicators of pigs RWBB, lately, the breeding livestock of pigs of all domestic breeds of meat directions has a tendency to decrease due to the increased demand for meat breeds of pigs of foreign origin, to our opinion it is “not a correct phenomenon”. Because it doesn't take to account long-term work on the creation of these breeds by domestic breeders, scientists and producers. In addition, these breeds have excellent adaptive abilities to climatic and technological conditions of domestic farms.

The purpose of the work was to determine the genesis of the exterior features, the productive features of pigs Red White Belt breed of meat direction in the population of Odessa region during 20-years period of its development (1995-2015).

The research was carried out during 1995-2015 on the heads of pigs Red Belt Specialized Line (1995-2006) and the Red White Belt breed of meat direction (2007-2015) in the conditions of breeding enterprises for breeding pigs of this genotype – state farm “Hvardiiskiyi “ in Kominterniv Region, LTD “Avangard-D” in Ovidiopil Region, PFE” Barvinok “ in Bilhorod-Dnistrovsk Region of Odessa Oblast. The exterior of pigs was evaluated by the method of taking the basic measurements of the body of pigs, the determination of body building indexes according to generally accepted methods in pig breeding [13]. The exterior of pigs was studied in terms of three generations: I generation – animals were born in 1995, II generation – animals were born in 2005, the third generation – animals were born in 2015. The exterior of pigs was evaluated by the method of taking the basic measurements of the body of pigs, the determination of body building indexes according to generally accepted methods in pig breeding [13]. The exterior of pigs was studied in terms of three generations: I generation – animals were born in 1995, II generation – animals were born in 2005, the third generation – animals were born in 2015.

During long term breeding work with breeding herds of RWBB for the analyzed period (1995-2015), obtained results indicate that the exterior of pigs RWBB in population of Odessa Region had changed and had more meaty direction of productivity. Boars and sows of the main herd had features of lighter type, pigs of last generations had tendency to the less live weight and increased length of the body. The young pigs of the 2nd and 3rd generations had elongated carcasses and more expressed ham. In addition, in animals of these generations, there was a tendency to increase the indexes of wide chest, long feet and bony tendency and a tendency to decrease the index of loss.

Key words: pigs, exterior, generation, Red White Belt breed, genesis, breeding.